

менеджменту необхідним є здійснення моніторингу та перевірки відповідності обраного методу (методів) у випадку ротації стратегічних цілей, коригування обраної стратегії, розробки нової стратегії, зміни моделей і методів прийняття стратегічних управлінських рішень.

Таким чином, обґрунтування оптимального інструментарію стратегічного управлінського обліку для конкретного підприємства можливо проводити з допомогою запропонованого механізму, що передбачає реалізацію наступних етапів: 1) дослідження зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства; 2) визначення ключових факторів успіху; 3) аналіз відповідності критеріям вибору методів; 4) вибір методу; 5) вибір формату та виду представлення стратегічної облікової інформації.

Список використаних джерел

1. Арутюнова, Д.В. Стратегический менеджмент [Текст] : учебное пособие / Арутюнова Д.В. – Таганрог: Изд-во ТТИ ЮФУ, 2010. – 122 с.
2. Землякова, С.Н. Развитие управленческого учета реорганизационных процедур сельскохозяйственных организаций [Текст] / Землякова С.Н. // Аудит и финансовый анализ. – 2010. – № 5. – С. 51
3. Chenhall, R.H. The relationship between strategic priorities, management techniques and management accounting: an empirical investigation using a systems approach [Текст] / Chenhall R.H., Langfield-Smith K. // Accounting, Organizations and Society. – 1998. – Vol. 23(3). – P. 243-264.
4. Ramljak, Br. Strategic management accounting practices in Croatia [Текст] / Branka Ramljak, Andrijana Rogošić // The Journal of International Management Studies. – 2012. – Volume 7, Number 2. – P. 93-100.

УДК 657.1

Дідоренко Тетяна

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль

ОРГАНІЗАЦІЯ – ПРЕДМЕТ МЕТОДОЛОГІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Анотація

У статті розглянуто основну термінологію що застосовується у бухгалтерському обліку. Дані визначення методиці та методології бухгалтерського обліку. Розкрито суть поняття теорії бухгалтерського обліку.

Ключові слова: теорія бухгалтерського обліку, методика, методологія, предмет, метод, організація бухгалтерського обліку.

В економічній літературі та нормативних документах пов'язаних з бухгалтерським обліком, використовуються такі поняття як теорія, методологія, організація, метод, методика, процес, технологія, техніка, процедура обліку. Але серед науковців і практиків існує різне розуміння та тлумачення цих термінів, що заважає розвитку науки про бухгалтерський облік. Тому виникає необхідність розглянути ці поняття, конкретизуючи їхню сутність, і на цій основі визначити їхню ієрархію, що дозволить удосконалити побудову та ведення бухгалтерського обліку.

Розгляд зазначених термінів розпочнемо з поняття "теорія" (грець. *theoria* – дослідження, спостереження) як найрозвинутішої форми наукового знання, яка дає цілісне, системне відображення закономірних та сутнісних зв'язків певної сфери дійсності [3].

Методологія – сукупність прийомів дослідження, які використовуються в будь-якій науці; вчення про метод пізнання і перетворення світу [4, 5, 6]; Поняття «методологія» має два основних значення: система певних способів і прийомів, які використовуються в тій чи іншій сферах діяльності (в науці, політиці, мистецтві і т.п.); вчення про цю систему (загальна теорія метода пізнання, теорія в дії) [2].

Якщо під методологією у вітчизняній науці та практиці розуміють систему наукових принципів, на основі яких проводиться дослідження та визначаються способи наукового пізнання (методи та прийоми дослідження), то під методикою розуміють сукупність прийомів дослідження, маючи на увазі насамперед і техніку дослідження.

Якщо методологія розглядається як вчення про організацію діяльності, то розглянемо зміст поняття «організація». Згідно з філософським енциклопедичним словником, «організація» – це: 1) внутрішня впорядкованість, узгодженість взаємодії більш-менш диференційованих і автономних частин цілого, обумовлена його побудовою; 2) сукупність процесів чи дій, які призводять до виникнення і удосконалення взаємозв'язків між частинами цілого; 3) об'єднання людей, які разом реалізують деяку програму або ціль і діють на основі певних процедур і правил.

У найбільш загальному трактуванні організація - це влаштування, впорядкування, налагодження певної системи, основними складовими якого є структура (побудова) – система в статиці і процес – система в динаміці.

У науці поняття «організація» співвідноситься з такими поняттями, як «система», «структура», «процес». Система – сукупність об'єктів, які складають одне ціле; структура – побудова, певний взаємозв'язок між складовими частинами цілого, їх взаєморозподіл; процес – просування, послідовна зміна стану в часі та просторі. Хоча єдиної думки щодо цих понять досі немає, але безсумнівним є те, що вони здебільшого характеризують багатогранність проявів деякого складного об'єкта, його побудову, зв'язки, функції тощо.

Бухгалтерський облік як складна система потребує структурування – цілеспрямованої діяльності зі створення, постійного впорядкування, влаштування та удосконалення організаційної структури бухгалтерського обліку з метою отримання достовірної та своєчасної інформації про господарську діяльність підприємства і здійснення контролю за раціональним

використанням економічних ресурсів.

Основні види робіт облікового процесу – виявлення, вимірювання, первинна реєстрація господарських операцій, оброблення первинної інформації, в тому числі, її систематизація і отримання облікових показників з необхідною деталізацією та групуванням. Тобто обліковий процес можна розглядати як виконання працівниками бухгалтерії певних облікових процедур за технологічною послідовністю, де облікова процедура, як взаємопов'язана послідовність необхідних стандартних дій, передбачених правилами та порядком здійснення певних операцій – це порядок реалізації правил ведення бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік – це галузь теоретичних та практичних знань, яка потребує наукового підходу, оскільки за допомогою таких його елементів, як спостереження, експеримент і розмірковування, висувуються нові ідеї та гіпотези, встановлюються відповідні закони, формуються концепції і теорії. Отримання нового знання про предмет та об'єкт вивчення здійснюється через постановку наукової проблеми, яка є містком між «старими» та «новими» знаннями. Тому дослідження сутності та змісту організації дозволяє розширити та поглибити знання про цей важливий аспект бухгалтерського обліку, що сприятиме отриманню нових знань про системи та підсистеми обліку.

Методика бухгалтерського обліку орієнтована на дії бухгалтера, а технологія обліку передбачає дії по зміні облікової інформації в процесі її оброблення, починаючи з її фіксації у первинних документах і завершуючи її узагальненням у формах бухгалтерської звітності. Методика у загальному розумінні описує діяльність виконавця (бухгалтера), а технологія описує стан та зміни предмета цієї діяльності (облікової інформації). Якщо методика обліку передбачає варіантність у виборі тих чи інших методів, способів, прийомів для практичного застосування, то технологія обліку передбачає чітке дотримання встановленого порядку і процедури обліку (кожна зміна стану облікової інформації узгоджується з діями обліковця), коли недотримання цього порядку порушує цілісність облікового процесу і, як наслідок, перешкоджає досягненню запланованого результату (отримання повної, об'єктивної та достовірної інформації про господарську діяльність підприємства).

Серед облікової термінології поряд із терміном «технологія обліку» використовується термін «техніка обліку». Буквально цей термін означає використовувані в бухгалтерському обліку технічні засоби, якими зараз є електронно-обчислювальні машини (ЕОМ). У бухгалтерському обліку термін «техніка обліку» має дещо ширше трактування: крім технічних засобів він також вказує на автоматизацію (АРМБ) праці бухгалтерів. Техніка обліку – це сукупність обчислювального обладнання, приладів, реєстраційної апаратури в поєднанні з методами і способами здійснення процесів обліку [1].

Список використаних джерел

1. Большой бухгалтерский словарь / авт.-сост. М. Ю. Агафонова; под ред. А. Н. Азрилияна. – М. : Ин-т новой экономики, 1999. – 574 с.
2. Основы философии науки [Текст] : учеб. пособие для аспирантов / В. П. Кохановский и др. – Изд. 2-е. – Ростов н/Д : Феникс, 2005. – 603 с.

3. Філософія [Текст] : посібник для вузів / Причепій Є. М. [та ін.]. – К. : Академія, 2001. – 575 с. – (Серія «Альма-матер»).
4. Философский словарь [Текст] / под ред. М. М. Розенталя. – [Изд. 3-е.]. – М. : Изд-во полит. лит., 1972. – 678 с.
5. Философский энциклопедический словарь [Текст]. – М. : ИНФРА – М, 2004. – 576 с.
6. Философский энциклопедический словарь [Текст] / гл. ред.: Л. Ф. Ильичёв, П. Н. Федосеев, С. М. Ковалёв, В. Г. Панов. – М.: Сов. Энцикл., 1983. – 840 с.

УДК 657

Кацель Марія
студентка
Ганін Віктор
професор, завідувач кафедри
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Харків

УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація

У статті розглянуті питання організації виробничих запасів підприємства і удосконалення їх обліку та ефективності використання в системі управління оборотними активами на підприємстві в умовах обмеженості з використанням поєднання різних прийомів.

Ключові слова: *виробничі запаси, економічний аналіз, оборотні активи, лінійне програмування, «Just in Time».*

Функціонування вітчизняних виробничих підприємств України під час фінансової кризи вимагає пошуку нових організаційних форм ведення бізнесу, кардинальних змін у стратегії підприємств. Управлінський облік промислових підприємств України все більш спрямований на національне використання виробничих запасів, що є головною передумовою успішного здійснення виробничого процесу шляхом використання давальницької сировини за контрактами з іноземними фірмами або зменшення кількості власних виробничих запасів. Така бізнес-модель виробничих підприємств надає можливість реанімувати виробництво, завантажувати потужності, нарощувати обсяги виробництва, однак характеризується зростанням залежності від замовника (неритмічність виробництва), неспроможністю задовольняти потреби внутрішнього ринку. Це призводить до втрати самостійності у прийнятті стратегічно важливих управлінських рішень, що в перспективі загрожує збитковістю підприємств. Основним завданням більшості компаній є підвищення ефективності діяльності підприємства, що змушує їх переоцінити